

PAKIET BMR CHF

Informacje o wskaźnikach referencyjnych oraz ryzykach związanych z ich stosowaniem

Podstawa prawna

Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/1011 w sprawie indeksów stosowanych jako wskaźniki referencyjne w instrumentach finansowych i umowach finansowych lub do pomiaru wyników funduszy inwestycyjnych i zmieniające dyrektywy 2008/48/WE i 2014/17/UE oraz rozporządzenie (UE) nr 596/2014 („**Rozporządzenie BMR**”). Rozporządzenie BMR stosuje się bezpośrednio w Polsce w pełnym zakresie od dnia 1.01.2018 r.

Informacje ogólne

Celem Rozporządzenia BMR jest zapewnienie wiarygodności wskaźników referencyjnych poprzez zwiększenie dokładności, solidności i rzetelności wskaźników referencyjnych oraz oparcie ich w większym stopniu na danych transakcyjnych.

Na mocy przepisów Rozporządzenia BMR opracowywanie wskaźników referencyjnych stało się działalnością regulowaną, wymagającą zezwolenia właściwego organu nadzoru.

Rozbudowane przepisy Rozporządzenia BMR wraz z jego aktami wykonawczymi nakładają szczegółowe wymogi prawne dla podmiotów opracowujących wskaźniki referencyjne (administratorów) oraz podmiotów przekazujących dane administratorowi na potrzeby wyznaczania wartości wskaźnika referencyjnego, co w efekcie ma zapobiec manipulacjom wskaźnikami referencyjnymi i zapewnić ich odpowiednio wysoką jakość, a dla użytkowników zwiększa wiarygodność danego wskaźnika referencyjnego.

Wskaźniki referencyjne stóp procentowych, takie jak WIBOR, SARON, LIBOR, EURIBOR, EONIA oraz inne pełnią istotną rolę na międzynarodowych rynkach finansowych. Wskaźniki te są powszechnie stosowane w transakcjach finansowych, np. kredytach, depozytach, instrumentach pochodnych, obligacjach i produktach strukturyzowanych. Służą one do pomiaru określonej rzeczywistości gospodarczej, a w efekcie od ich wysokości uzależnione są roszczenia finansowe stron umów opartych na zmiennej stopie procentowej. W przypadku kredytów oprocentowanie należne kredytodawcy jest zależne od zmiennego elementu jakim jest wskaźnik referencyjny oraz marży, która najczęściej jest stała w całym okresie umowy kredytowej.

Wartości wskaźników referencyjnych wyznaczane są w sposób niezależny od Banku BPH przez podmioty opracowujące te wskaźniki według określonej przez nich metodologii pod nadzorem właściwych organów nadzoru. Dany wskaźnik referencyjny publikowany jest przez podmiot go opracowujący (administratora), który uzyskał stosowne zezwolenie na pełnienie takiej funkcji przez organ nadzoru bądź korzysta z okresu przejściowego na dostosowanie swojej stawki referencyjnej do wymogów Rozporządzenia BMR.

Administrator wskaźnika referencyjnego określa metodologię wyznaczania wartości wskaźnika referencyjnego. Wartość wskaźnika referencyjnego to wartość uzyskana w wyniku pomiaru jego rynku bazowego (pewnej rzeczywistości ekonomicznej, której pomiar jest celem danego wskaźnika referencyjnego). W zależności od sytuacji ekonomicznej wartość ta może być podatna na zmiany.

Administrator ma obowiązek tak dobierać metodologię opracowywania wskaźnika referencyjnego, aby była ona zgodna z przepisami prawa, w szczególności, aby pomiar rynku bazowego był jak najbardziej dokładny i rzetelny, a dane wykorzystane do dokonania takiego pomiaru były odpowiednio wysokiej jakości.

Administrator ma obowiązek dokonywać przeglądu przyjętej metody opracowywania wskaźnika referencyjnego pod kątem adekwatności tej metody do zmierzenia rynku bazowego, dostosowania metody do zmieniającej się rzeczywistości ekonomicznej, zgodności z przepisami prawa oraz wymogami organów nadzoru. W związku z powyższym metodologia opracowywania wskaźnika referencyjnego może podlegać zmianom, co może spowodować zmianę wartości danego wskaźnika referencyjnego.

Każda zmiana metodologii musi być poprzedzona publicznymi komunikatami w tym zakresie ze strony administratora wskaźnika referencyjnego oraz opublikowanym dokumentem konsultacyjnym, a cały taki proces jest objęty nadzorem właściwego organu nadzoru.

Konsekwencją podpisania umowy finansowej, w tym umowy kredytu, zawierającej odniesienie do wskaźnika referencyjnego, jest akceptacja klienta ryzyka zmiany wartości wskaźnika referencyjnego wynikającej ze zmian rynkowych oraz ze zmian metodologii opracowywania danego wskaźnika referencyjnego, w tym także istotnej zmiany metodologii.

Klient przyjmuje do wiadomości, że każda zmiana wskaźnika, polegająca na zmianie metody opracowywania wskaźnika referencyjnego lub zmianie jego definicji, w tym także istotna zmiana wskaźnika ogłoszona przez jego administratora nie stanowi istotnej modyfikacji umowy bądź instrumentu finansowego.

Informacje odnośnie zmiany sposobu oprocentowania

Wartość oprocentowania kredytu podlega przeglądowi zgodnie z kontraktowym okresem obowiązywania stopy procentowej (np. okres obowiązywania stopy procentowej kredytu opartej o wskaźnik 3-miesięczna Stopa Składana SARON może trwać 3 miesiące). W dniu ustalenia oprocentowania dla kolejnego okresu odsetkowego Bank, kierując się zapisami umowy kredytu, wyznaczy nową (lub utrzyma bieżącą) wartość oprocentowania kredytu, korzystając z aktualnie obowiązującej stawki referencyjnej, opublikowanej przez właściwego dla danej stawki referencyjnej administratora, zgodnie z Rozporządzeniem BMR.

Ryzyka ogólne dotyczące różnych wskaźników referencyjnych

Można zidentyfikować następujące ogólne ryzyka związane ze stosowaniem wskaźników referencyjnych:

- niektóre wskaźniki referencyjne, w tym ich metodologia, mogą ulec zmianie przez administratora danego wskaźnika referencyjnego z przyczyn regulacyjnych lub biznesowych, w tym administrator może dokonać istotnej zmiany wskaźnika;
- administrator danego wskaźnika referencyjnego może podjąć decyzję o zaprzestaniu jego opracowywania albo odpowiedni organ może cofnąć administratorowi zezwolenie na opracowywanie danego wskaźnika;
- wskaźniki referencyjne mogą przestać być reprezentatywne dla danego rynku lub realiów gospodarczych ze względu na zaprzestanie przekazywania stosownych danych wejściowych przez podmioty przekazujące dane niezbędne do opracowywania danego wskaźnika referencyjnego lub

wskaźniki referencyjne mogą utracić odpowiednią wiarygodność do pomiaru danego rynku bazowego w wyniku decyzji właściwego organu nadzoru;

- wskaźniki referencyjne mogą przestać być publikowane lub opracowywane w całości (np. SARON jako wskaźnik referencyjny przestanie istnieć) lub w odniesieniu do konkretnego tenoru (np. SARON jako wskaźnik referencyjny nadal będzie istniał, ale zaprzestanie opracowywania będzie dotyczyć jedynie 3-miesięcznej Stopy Składanej SARON) lub konkretnej waluty (w przypadku LIBOR z dniem 1 stycznia 2022 roku znika LIBOR CHF), a odpowiednie wskaźniki alternatywne mogą nie zostać wyznaczone;
- może istnieć uzasadniona potrzeba zmiany umów finansowych lub instrumentów finansowych poprzez odwołanie się do stóp wolnych od ryzyka.

Ryzyko zmiany przez administratora metody opracowywania wskaźnika referencyjnego

Podmiot opracowujący dany wskaźnik referencyjny na podstawie posiadanego zezwolenia w ramach prowadzonej działalności jest uprawniony do wprowadzenia zmiany w metodzie opracowywania wskaźnika referencyjnego (w tym istotnej zmiany wskaźnika) w trybie określonym w dokumentacji wskaźnika referencyjnego opublikowanej przez administratora na jego stronie internetowej. Zgodnie ze zwyczajowo opublikowaną przez administratora informacją ogólną w zakresie procesu zmiany metody opracowywania wskaźnika referencyjnego dokonanie takiej zmiany przez administratora zwyczajowo poprzedza proces konsultacji publicznych w ramach, których administrator określi zakres proponowanej zmiany oraz jej uzasadnienie. Uzasadnieniem dla dokonania zmiany w metodzie opracowywania wskaźnika referencyjnego dla administratora może być przykładowo konieczność dostosowania metody opracowywania wskaźnika referencyjnego do wymogów Rozporządzenia BMR, wytycznych organu nadzoru lub rekomendacji jednostki nadzorczej. Konsekwencją dokonania przez administratora zmiany w metodzie opracowywania wskaźnika referencyjnego może być zmiana jego wartości. Podwyższenie lub obniżenie wartości wskaźnika referencyjnego w wyniku dokonanej przez administratora zmiany w metodzie jego opracowywania może wpłynąć na wartość wzajemnych świadczeń pomiędzy Klientem a Bankiem w związku z zawartą umową lub na wycenę posiadanego przez Klienta instrumentu finansowego/ produktu finansowego.

Ryzyko zaprzestania przez administratora opracowywania wskaźnika referencyjnego w sposób trwały lub czasowy

Podmiot opracowujący wskaźnik referencyjny w ramach prowadzonej działalności jest uprawniony do zaprzestania w sposób trwały opracowywania wskaźnika referencyjnego w trybie określonym w dokumentacji wskaźnika referencyjnego opublikowanej przez administratora na jego stronie internetowej, z zastrzeżeniem przewidzianych w tym zakresie uprawnień organów nadzoru wynikających z art. 21 oraz 23 Rozporządzenia BMR. Administrator może podjąć decyzję o zaprzestaniu opracowywania wskaźnika referencyjnego w szczególności z przyczyn biznesowych (czynnik pozaekonomiczny) lub z uwagi na uznanie przez administratora, że dane wykorzystywane przez administratora do opracowywania wskaźnika referencyjnego nie są reprezentatywne dla rynku lub realiów gospodarczych, których pomiar jest celem tego wskaźnika referencyjnego. Proces zaprzestania opracowywania wskaźnika referencyjnego poprzedza proces konsultacji publicznych trwający zazwyczaj kilka miesięcy, w ramach których administrator określi datę, od której zamierza zaprzestać opracowywania wskaźnika referencyjnego.

Dodatkowo metoda opracowywania wskaźnika referencyjnego zwyczajowo wskazuje, że istnieją okoliczności, w których w danym dniu administrator może nie być w stanie wyznaczyć wartości wskaźnika referencyjnego na

przykład w sytuacji nieotrzymania przez administratora w danym dniu wystarczającej ilości danych niezbędnych do wyznaczenia w danym dniu wartości wskaźnika referencyjnego.

Konsekwencją trwałego lub czasowego zaprzestania przez administratora opracowywania wskaźnika referencyjnego może być brak możliwości wykorzystania przez Bank wskaźnika referencyjnego do ustalenia wartości wzajemnych świadczeń wynikających z zawartej pomiędzy Bankiem a Państwem umowy. W takiej sytuacji zastosowanie znajdą postanowienia umowy łączącej Państwa z Bankiem.

W przypadku, gdy Bank BPH będzie mógł uczestniczyć w wyżej opisanych konsultacjach, poinformuje o tym fakcie kredytobiorców, których oprocentowanie kredytu będzie oparte o przedmiotową stawkę, i umożliwi im, za swoim pośrednictwem, składanie merytorycznych uwag do metody opracowywania wskaźnika referencyjnego lub zaprzestania jego opracowywania.

Informacje o wskaźniku SARON

Od 1 stycznia 2022 roku, na mocy Rozporządzenia Wykonawczego Komisji Europejskiej (UE) 2021/1847 z dnia 14 października 2021 roku, wskaźnik Stopa Składana SARON zastąpi w umowach produktów finansowych znikający wskaźnik LIBOR CHF.

SARON jest wskaźnikiem referencyjnym stopy procentowej w rozumieniu Rozporządzenia BMR, opracowywanym na dzień sporządzenia niniejszego dokumentu przez administratora firmę SIX – Financial Information AG.

Szczegóły dotyczące SARON, w tym opis kluczowych elementów metody opracowywania wskaźnika, Oświadczenie o Wskaźniku Referencyjnym (dokument opublikowany przez administratora na podstawie art. 27 Rozporządzenia BMR) oraz procedury dotyczące przyjmowania i rozpatrywania skarg dotyczących procesu wyznaczania wskaźnika referencyjnego SARON, SIX opublikował na swojej stronie internetowej pod adresem:

<https://www.six-group.com>

Na bazie wartości wskaźnika SARON, który jest wskaźnikiem typu O/N (overnight), tworzone są wskaźniki terminowe, 1- i 3-miesięczne, Stopa Składana SARON (SARON Compounds Rates).

Historyczne stawki indeksów Stopa Składana SARON można znaleźć na stronie:

https://www.six-group.com/exchanges/indices/data_centre/swiss_reference_rates/compound_rates_en.html

Nazwa oraz dane adresowe administratora SARON

SIX Financial Information AG,
Pfingstweidstrasse 110
Postfach, 8005 Zürich
Szwajcaria

Tel.: +41 58 399 5111